

13.10.2015

Saksansvarlig: Frank Arntsen

Saksbehandler: Hanne Bergfjord og Marianne Dyresen

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: **Virksomhetsrapport 2. tertial 2015**

Tilråding:

Styret tar status på strategien og økonomisk situasjon til orientering.

Styret vedtar det fremlagte regnskapet med tilhørende lederkommentarer.

Formål

Formålet med saken er å gi styret en orientering om status om gjennomføringen av årets virksomhetsmål og budsjett pr 2. tertial 2015. Videre legger Rektor frem regnskapet pr 2. tertial til godkjenning av styret.

Oppsummering av de viktigste punktene i saken

1. Status på gjennomføring av hovedprioriteringene.
Hovedprioriteringene har ulik varighet, men innebærer i stor grad langsiktig arbeid. På noen områder har vi kommet langt, mens vi på andre områder har kommet noe kortere. Vi holder fast ved hovedprioriteringene og jobber systematisk med å realisere målene.
2. Status økonomi og prognose ved 2. tertial – bevilgningsøkonomien
Budsjettavviket er på 109 mill kr i mindreforbruk mot budsjett etter 2. tertial. Dette forklares delvis av forsinkelser i planlagt aktivitet på fakultetene og delvis av at en del aktiviteter som var budsjettert tidlig på året vil gjennomføres først mot slutten av året. Prognosen viser at vi går mot et lite mindreforbruk
3. Langtidsbudsjettet 2016-2019
Langtidsbudsjett for det fusjonerte NTNU vil bli lagt frem for styret i mars 2016, i forbindelse med årsregnskap 2015.
4. Bidrag- og oppdragsfinansiering aktivitet (BOA)
Oppsummert antas total BOA-omsetning i 2015 å bli i intervallet 1 640-1690 mill. kr. Justert for pris- og lønnsvekst tilsier dette en aktivitet som er 4-8% høyere enn i 2014.
5. Eksternregnskapet
Tertialregnskapet er avlagt i samsvar med de statlige regnskapsstandarder (SRS) og er utarbeidet i henhold til gjeldende krav om oppstilling og presentasjon. Regnskapet pr. 31.08.2015 gir etter Rektors mening et riktig bilde av resultatet pr. 2. tertial og den økonomiske stillingen.

1. Status på gjennomføring av hovedprioriteringene

Styret vedtok i november 2014 (S-sak 29/14) hovedprioriteringer med virksomhetsmål og tiltak, samt indikatorer for 2015. Vi gjør her en oppsummering av status for hovedprioriteringene og indikatorene.

Hovedprioriteringene har ulik varighet, men innebærer i stor grad langsiktig arbeid. På noen områder har vi kommet langt, mens vi på andre områder har kommet noe kortere. Vi holder fast ved hovedprioriteringene og jobber systematisk med å realisere målene. Status på indikatorer finnes i vedlegg.

Etter styrevedtaket i 28. januar i år og klarsignal i kgl. res. for fusjon mellom NTNU og høyskolene i Sør-Trøndelag, Gjøvik og Ålesund, er også omstillingsarbeidet som følger av en fusjon gitt nødvendig oppmerksomhet. Styret får regelmessig rapporter om status og fremdrift i prosjektet i egne styresaker og omtales derfor ikke i denne saken.

1.1 Horisont 2020

Hovedprioriteringen *Horisont 2020* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- Søknadsvolumet fra NTNU til EUs rammeprogram skal økes i forhold til 2014
- NTNU skal arbeide for en tilslagsprosent i EU på linje med de beste universitetene i Norden
- NTNU skal innta en ledende posisjon innen energiområdet

Til og med første tertial 2015 hadde NTNU deltatt i 295 søknader i Horisont 2020. Pr andre tertial har NTNU deltatt 348 søknader totalt til rammeprogrammet. Det er en økning på 53 søknader fra 1. tertial. Søknadsvolumet er dermed økt betydelig.

NTNU ligger (sammen med UiO og UiB) langt etter de beste nordiske universitetene når det gjelder deltakelse i Horisont 2020. Dette gjelder både prosjektdeltakelser og økonomisk uttelling. Data for nordisk deltakelse foreligger bare fra juli 2015. De beste nordiske universitetene er KU, KTH, DTU og Århus. I september åpnet NTNU sitt Brussel-kontor, i fellesskap med SINTEF og UiB. På sikt håper vi dette vil styrke NTNUs posisjonering mot EUs virkemidler.

Det er fortsatt foruroligende at NTNU så langt ikke har fått noen innvilgede prosjekter innen Energiprogrammet i Horisont 2020. I FP7 var tilslagsprosenten vår på energi på godt over 40 %. Så langt har NTNU deltatt i 30 søknader til energiprogrammet, men ingen er innvilget. Noen av disse er til evaluering.

Fakultetene rapporterer om sterkt fokus på H2020 og høy søknadsaktivitet, men også om relativt lav tilslagsprosent. IME-fakultet har så langt høyest suksessrate blant fakultetene (17,8 %). Det arbeides målbevisst for å heve søknadskvaliteten og motivere flere til å søke EU-prosjekter. Det er gledelig at DMF har fått innvilget tre prosjekter i 2. tertial, to av dem med koordinator.

1.2 Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier

Hovedprioriteringen *Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal utvikle og vedta faglige strategier for de tematiske satsingsområdene (TSO'ene)
- NTNU skal integrere og fremme TSO'ene i NTNUs eksterne og interne kommunikasjon
- NTNUs skal styrke sin spesielle profil innen bioteknologi – «the confluence of life sciences, mathematical sciences and engineering»
- NTNU skal etablere en sterk faglig ledelse for IKT og for nanovitenskap og avanserte materialer

De tematiske satsingsområdene er kommet godt i gang. Det jobbes videre med visjoner, handlingsplaner og kommunikasjonsplaner. Noen områder har valgt ut pilotprosjekter for å komme i gang med ny faglig aktivitet. I rapporteringsperioden har blant annet AB-fakultetet etablert en by-lab sammen med Trondheim kommune og DMF er involvert i et senter for helsetjenesteutvikling ved St. Olavs Hospital. TSO Bærekraft og VM deltar i Senter for biodiversitet og økosystemtjenester (CeBES) som opprettes fra 1.11.2015.

Det har vært et omfattende arbeid på kommunikasjonssiden med etablering av egne websider, logoer, profileringsmateriell osv. Områdene deltok også ved åpningen av NTNUs kontor i Brussel 22.-23. september med egne fagseminarer.

NTNU har nettopp blitt vertsinstitusjon for et nasjonalt senter for digitalt liv sammen med våre partnere UiO og UiB. I dette senteret skal bioteknologer jobbe skulder ved skulder med matematikere, informatikere og ingeniører for å bringe frem nye innovasjoner fra bioteknologisk forskning. Digitalt liv-senteret vil bli en spydspiss i NTNUs satsing på bioteknologi.

Når det gjelder satsing på IKT som muliggjørende teknologi, ble det utlyst internt en faglig lederstilling slik vi har innen bioteknologi i vår. Ansettelsesprosessen er nå ferdig og professor Torbjørn Svendsen ble ansatt fra 1.8.2015 i 50 % stilling. Med hensyn til nanoteknologi ble også lederstilling utlyst internt, men denne prosessen er satt på vent på grunn av for få kvalifiserte søkere. Alternative løsninger vurderes.

Alle fakultetene og Vitenskapsmuseet er involvert i ett eller flere av satsingsområdene, noen i alle. De fire vertskapsfakultetene DMF (Helse), IME (Energi), IVT (Hav) og NT (Bærekraft) rapporterer om stor aktivitet og vilje til å tilføre ressurser. De fleste fakultetene knytter strategiske rekrutteringsstillinger til satsingsområdene og bidrar med personell i ledergruppen. Det arbeides også godt med å integrere aktivitetene i satsingsområdene med den øvrige virksomheten. For eksempel er TSO'ene involvert i flere SFI- og FME-initiativer. TSO-lederne blir involvert i fakultetenes strategiske fora.

1.3 Fremtidsrettede studier og innovative læringsformer

Hovedprioriteringen *Fremtidsrettede studier og innovative læringsformer* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal tilby robuste og attraktive studieprogram med læringsmål som møter samfunnets framtidige behov
- NTNU skal fremme undervisningskompetanse og utvikle NTNU Toppundervisning
- NTNU skal etablere en ordning med universitetsskoler

Studieporteføljen er i kontinuerlig utvikling. Studieplaner gjennomgås og revideres hvert år, og rektor og fakulteter har jevnlig dialog om studieportefølje og kvalitetsmelding. Årshjul og rutiner for disse prosessene er nå brakt inn i fusjonsprosjektet slik at en kan få en samordnet og strategisk utvikling av porteføljen innenfor det nye NTNU. Studieprogramlederrollen er avgjørende for kvaliteten på utviklingen av studieprogrammene, og evalueringen av vårens pilot på lederutviklingsprogrammet for studieprogramledere konkluderer med at tilbudet bør videreføres. Det jobbes med utforming av et mandat for studieprogramlederrollen.

Time-, rom-, og eksamensplanlegging er gjennomgått med formål å få mer fleksibilitet inn i denne prosessen. En rapport fra gjennomgangen er nylig framlagt, og oppfølging av tiltakene i rapporten blir viktig framover.

Som et ledd i å styrke undervisningskompetanse hos læringsassistentene er det utviklet nettbaserte moduler i lærerassistentopplæringen (LAOS). Disse modulene er tatt i bruk høsten 2015 og vil også bidra til å øke kapasiteten på denne type opplæring. Anskaffelse av e-læringsystem er i gang. Vi har mottatt fem tilbud, og ved utløpet av andre tertial var vi i gang med innledende forhandlinger. Arbeidet med satsingen NTNU Toppundervisning og tilhørende delprosjekter går som planlagt. I forbindelse med satsingen ble det lyst ut midler til nye utviklingsprosjekter i mai. Før sommeren fikk 21 prosjekter tildelt i størrelsesorden 65 000-250 000 kroner hver til aktiviteter fram mot sommeren 2016. Fakultetene melder om økende interesse for innovativ utdanning. I tillegg til arbeid med rektorstøttede prosjekter har fakultetene satt av egne ressurser til prosjekter og aktiviteter rettet inn mot utvikling og spredning av erfaringer knyttet til lærings- og undervisningsaktiviteter. Flere fakulteter har allerede begynt å vurdere hvilke fagmiljø det er aktuelt å støtte fram mot en SFU (sentre for fremragende utdanning)-søknad når neste utlysning kommer i 2016.

Charlottenlund ungdomsskole og Charlottenlund videregående skole startet som universitetsskoler 1. september og en prosjektleder for universitetsskolene i 100% stilling har tiltrådt. Tre ph.d.-stipend knyttet til satsningen vil bli lyst ut i løpet av 2015. I samarbeid med Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune arbeides det nå med å etablere møteplasser og utvikle samarbeidet. NTNU leder et Erasmus+ -prosjekt om Universitetsskoler som strategisk partnerskapsmodell med deltagere fra Skottland, Tyskland og Russland.

1.4 Bærekraftig nyskappingsarbeid

Hovedprioriteringen *Bærekraftig nyskappingsarbeid* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal styrke samarbeidet med arbeidslivet ytterligere
- Tilfanget av ideer som endrer metodikk, tjenester og arbeidsmåter i samfunnet, samt kommersialiserbare ideer, skal øke
- NTNU skal arbeide for økt nyskaping gjennom styrket samarbeid med TTO AS

NTNU fortsetter å se gode resultater fra samarbeidet med arbeidslivet både i utdanning, forskning og i arbeidet med å fremme innovasjon og entreprenørskap. NTNU vil se nærmere på hvilke synergier som oppstår i samarbeidet med eksterne gjennom fusjonen. I løpet av høsten planlegges det dialogmøter hvor høgskolene og NTNU møter lokalt virkemiddelapparat og klynger, alumner, regionalt næringsliv og politisk ledelse i Ålesund, Trondheim og Gjøvik.

Idétilfanget kan øke på minst to måter: At resultatene av det vi gjør allerede synliggjøres bedre, og at vi får til mer aktivitet. NTNU planlegger å etablere et kommunikasjonsprosjekt for å løfte resultatene på nyskaping og å stimulere til mer. Videre jobbes det med å få data om nyskaping inn i virksomhetsstyringssystemene. Studentinnovasjon er et viktig område for økt idétilfang. I september åpnet NTNU senter for studentinnovasjon på Gløshaugen. Dette for å gi studentene et fast kontaktpunkt for veiledning og inspirasjon til idéutvikling. Studentene på NTNU er i ferd med å få øynene opp for å jobbe videre med egne ideer. Veiledningstjenesten Spark* fortsetter å ha stor pågang fra studenter med en mulig forretningsidé, og veileder p.t. over 70 registrerte aktive prosjekter.

Det jobbes med å styrke fokuset på idéutvikling gjennom de nye SFIene. Spesielt er NTNU opptatt av at ideer som blir tatt inn i bedriftene i konsortiet blir registrert, og at ideer som har kommersialiserbar verdi kan kobles opp mot TTO-systemet.

TTO kan vise til gode resultater i andre tertial. Prognosene er gode på idétilfang og antall inngåtte avtaler. Rapportering på aktivitet er normalt høyere mot slutten av året, noe vi forventer også i år. Tjenesteavtaler er i ferd med å bli utarbeidet for Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Ålesund. Det er ulikt behov og ønske om slikt samarbeid på de to høgskolene. Gjøvik uttrykker et sterkere ønske og behov for støtte på området enn Ålesund. Samarbeidet med HiST er allerede formalisert gjennom en egen tjenesteavtale.

1.5 Levende campus

Hovedprioriteringen *Levende campus* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal følge opp styrets vedtak fra juni 2014 om videre utvikling av en mer samlet campus som skal understøtte vår evne til å oppfylle vår strategi og vårt samfunnsoppdrag
- NTNU skal etablere bedre læringsmiljøer og attraktive møteplasser som fremmer bredden i vår virksomhet og skaper gode arenaer for formidling av vår virksomhet og kontakten med samfunnet

Rapport fra ekstern kvalitetssikring KS1 av konseptvalgutredning for framtidig lokalisering av NTNU forelå i midten av august. Denne anbefalte å gjennomføre konsept Samlet campus, noe som er i tråd med NTNUs ønske om å utvikle en mer samlet campus. Tirsdag 8. september 2015 kom meldingen fra statsminister Erna Solberg om at Regjeringen vil gå inn for at NTNU i Trondheim utvikles med en mer samlet campus i tråd med anbefalingene fra konseptvalgutredningen og KS1 og styrets vedtak i juni 2014. Rammer for videre planlegging av et mer samlet campus for NTNU skal vedtas av Regjeringen. Arbeid med grunnlaget for dette pågår i Kunnskapsdepartementet med bistand fra NTNU.

Som en del av campusprosjektet er det gjennomført en prosess der en har søkt å illustrere hvordan framtidens arealer for utdanning og læringsmiljøer kan se ut. Dette har skapt stor interesse både internt og eksternt og vil bli lagt til grunn for videre arbeid med framtidens NTNU.

Interessen for bedre læringsmiljø som legger til rette for mer innovative utdanningsformer er økende. Tilsvarende gjelder også for mer uformelle møteplasser. Planlegging av utforming av tidligere bibliotekareal i Realfagbygget til mer uformelle og innovative møteplasser og læringsareal pågår.

Det er gjennomført en kartlegging av mulige pilotprosjekt som kan bidra til et mer framtidsrettet campus med innovative læringsmiljø, effektive arbeidsplasser og attraktive møteplasser. Arbeidet med å vurdere og prioritere disse for utarbeidelse av en plan for mulig realisering av enkeltprosjekt pågår. Realisering vil være avhengig av budsjettssituasjonen framover.

2. Status økonomi og prognose ved 2. tertial – bevilgningsøkonomien

Etter flere år med nedbygging av ubrukte bevilgninger, ble resultatet for NTNU i 2014 en oppbygging av ubrukte bevilgninger med 115 mill. Dette resultatet kom som følge av at en del aktivitet ble utsatt eller forsinket i henhold til plan i fjor. I budsjettet for 2015 er det lagt opp til å ta igjen en del av denne forsinkede aktiviteten, og budsjettet for 2015 viser et underskudd på 74 mill.kr (nedbygging av avsetningsnivået)

Tidlig i 2015 ble det gjort en prognosevurdering for året som viste at det var stor sannsynlighet for lavere aktivitetsnivå enn budsjettet også i år. Basert på denne vurderingen foretok Rektor en tilleggsdisponering fra usikkerhetsmarginen og ufordelte RSO-midler i første tertial. Det ble da disponert 50 mill.kr til nødvendige fusjonsrelaterte IKT-investeringer i år og 5 mill. kr i tilleggsbevilgning til audiovisuelt utstyr.

Rektor legger vekt på tett oppfølging av økonomistyringen i 2015. Både fakultetene og fellesadministrasjonen utarbeider månedlige prognoser. Gjennom disse jevnlige prognosevurderingene er målet å få enda bedre grep om det økonomiske handlingsrommet og dermed fortløpende kunne se mulighetene til å foreta strategiske disponeringer gjennom året.

2.1 Status og prognose for fakultetene - bevilgningsøkonomien

Fakultetene har i sum budsjettet med et negativt resultat på 44 mill kr i 2015. Det er i hovedsak tre fakulteter (IVT, DMF og NT) som har budsjettet med et merforbruk, da disse tre har de største avsetningene.

Fakultetene har nå bearbeidet prognosen for hele året, og antyder et prognosespenn på et mindreforbruk på mellom 10 mill.kr og 66 mill kr. Årsprognosen viser dermed at fakultetene ikke vil få gjennomført all planlagt

aktivitet og derfor bruker mindre penger enn planlagt. Det er ikke bare positivt at fakultetene bruker mindre penger enn budsjettet, da det tilsier at handlingsrommet ikke blir utnyttet optimalt. Årsprognosen vil føre til at budsjettavviket utgjør fra 0,3-2,2 % av fakultetenes samlede bevilgning. Dette er et budsjettavvik som anses som akseptabelt.

Vi har tidligere omtalt at Humanistisk fakultet har vært i en vanskelig økonomisk situasjon med et for høyt aktivitetsnivå i forhold til de økonomiske rammene. Fakultetet har nå oppnådd vesentlig forbedring og årsprognosen viser at det nå vil ha et mindreforbruk sammenlignet med årsbudsjettet. Fakultetet har jobbet målrettet med å snu den økonomiske situasjonen og gjennomført flere ulike tiltak, f.eks. islegging av ordningen med forskningsterminer, reduksjon i bruk av vikarmidler ved permisjoner, effektivisering/samordning av fagtilbudet og reduksjon i antall faste stillinger der det er overkapasitet ved naturlig avgang. Det har ikke vært anledning til å øke aktiviteten f.eks. gjennom nye emner/nye studietilbud.

2.2 Status og prognose for eiendomsområdet og fellesadministrasjonen

Budsjettet for fellesadministrasjonen i sin helhet, inkl. eiendomsområdet, viser et negativt resultat på ca. 17 mill. i 2015. Pr 2. tertial viser resultatet et mindreforbruk mot budsjett på ca. 48 mill.kr. Dette skyldes i stor grad at aktiviteten kommer senere på året enn forventet. (bl.a midler til fusjonsrelaterede IKT-kostnader).

Eiendomsområdet

Aktiviteten på Eiendomsområdet er for tiden stor, og større enn de foregående år. Som følge av at det erfaringsmessig tar tid å få i gang all aktivitet knyttet til bevilgning til nye strategiske satsningsområder, ble det ved inngangen til 2015 lagt til rette for en forskuttering innenfor Eiendomsområdet, for raskere å kunne bygge ned noe av vedlikeholdsetterslepet.

Etter søknad til KD ble NTNU i mars i år tildelt 40 mill.kr i ekstrabevilgning til arbeidet med rehabilitering og oppgradering av Kjemiblokk 3. Dette er arbeidet er i gang, og forventet kostnad knyttet til dette prosjektet i år er anslagsvis 35 mill.kr. Prosjektet forventes å påløpe i ytterligere to år, med en total kostnadsramme på ca 175 mill.kr. Andre større vedlikeholdsprosjekter som det jobbes med i år er blant annet MR-senter på Øya, rehabilitering av Thingvallgården og oppgradering av laboratorier i Varmeteknisk (ESFRI).

Vitenskapelig utstyr rekrutteringsstillinger

Det ble i 2015 bevilget 39 mill.kr til vitenskapelig utstyr, samtidig som det gjenstår noe innkjøp av utstyr som er bevilget tidligere år. Så langt i år rapporteres prosessene rundt de fleste av disse innkjøpene å være godt i rute, så de fleste av investeringene forventes å realiseres i løpet av 2015.

Rekrutteringsstillinger

Det ble for 2015 fordelt 118 phd-stillinger og 30 post.doc-stillinger til fakultetene. Vi ser nå at det er en forsinkelse i oppstart på en del av stillingene, ift det som var budsjettet, og at flere av stillingene ikke vil bli besatt før i 2016. Dette gjelder særlig stillinger knyttet til nye tematiske satsningsområder og øremerkede stillinger til forskningssentre (SFI/SFF/FME). Dette antas derfor å medføre en lavere kostnad enn budsjettet i år, i størrelsesorden 10 mill.kr.

Fellesadministrasjonen

På de fleste andre områder innenfor den ordinære driften i fellesadministrasjonen forventes det ikke større avvik mot budsjett i 2015.

2.3 Fusjonsprosjektet

Fusjonsprosjektet ved NTNU har i 2015 en budsjetttramme på 30 mill.kr, hvor tilskuddet fra KD utgjør 11 mill.kr, og det resterende er budsjetterte egeninnsatser fra de ulike institusjonene. NTNUs egenandel i budsjettet er ca 12 mill.kr. Dette er en kombinasjon av allerede finansiert egentid brukt inn i prosjektet og reell merkostnad knyttet til prosjektet (reiser, innleid arbeidskraft etc) Det legges i år opp til at denne reelle merkostnaden relatert til fusjonsprosjektet finansieres av usikkerhetsmarginen.

Pr utgangen av andre tertial er årsprognosen for total kostnad på anslagsvis 25 mill.kr, altså et mindreforbruk mot budsjett på ca 5 mill. Mindreforbruket mot budsjett er i sin helhet knyttet til NTNUs budsjetterte egenandel.

I første tertial i år ble det i tillegg disponert 50 mill.kr til fusjonsrelaterte IKT-investeringer. Disse midlene er knyttet til infrastrukturinvesteringer og tilpasninger av systemer som må være på plass før 1/1-16. Status pr utgangen av august er at det foreligger en konkret plan/budsjett relatert til disse midlene, og prognosen er at tildelte midler i år vil brukes før utgangen av året.

2.4 Nasjonale sentra

Nasjonale sentra omfatter Renate, Matematikksenteret og Artsdatabanken, og disse har egne styre underlagt departementet (§ 1.4.4.-virksomheter). Bevilgningene er i stor grad prosjektbaserte, og risikoen for avvik i disse er derfor til stede. Dette er midler som NTNU ikke kan omdisponere. Budsjettet viser et underskudd på 13,4 mill. kr i 2015.

2.5 Total årsprognose for bevilgningsøkonomien

Når vi oppsummerer prognosen for hele NTNU vil forventet årsresultat for 2015 ligge mellom et mindreforbruk mot budsjett på 75 mill.kr (0 i faktisk resultat) og et merforbruk mot budsjett på 15 mill.kr. (-90 mill.kr i faktisk resultat) Innenfor dette spennet anser vi pr i dag et mindreforbruk mot budsjett i størrelsesorden 40 mill.kr som det mest sannsynlige utfallet, selv om det fortsatt er beheftet en del usikkerhet med dette. Mest sannsynlig prognose etter 1T var et resultat i nærheten av budsjett. Årsaken til at prognosen nå heller mot et mindreforbruk er i hovedsak knyttet til at fakultetene generelt forventer et lavere aktivitetsnivå/mindre nedbygging for året nå enn etter 1T, samt den resultatmessige effekten av forsinkelsen i oppstart av tildelte rekrutteringsstillinger.

Prognosespennet går fra et mindreforbruk mot budsjett på 1,8% til et merforbruk mot budsjett på 0,4%. Dette vurderes som akseptabelt. Ved et resultat innenfor dette spennet vil avsetningsnivå ved utgangen av året ligge mellom 5,7% og 7,9% av bevilgning.

	Budsjettavvik pr august (mindreforbruk)	Budsjettert årsresultat 2015	Pronosespenn, årsresultat		Mest sannsynlig prognose for årsresultat	Mest sannsynlig prognose for budsjettavvik (mindreforbruk)
Totalt NTNU	109 271	-74 691	0	-90 000	-40 000	35 000

Tabell 1 – Oppsummert prognose – bevilgningsøkonomien

3. Langtidsbudsjett 2016-2019 - bevilgningsøkonomien

Langtidsbudsjettet for nåværende NTNU ble lagt frem for styret i forbindelse med 1. tertial. Målet er at det nåværende NTNU styres slik at man opprettholder en sunn økonomi i langtidsperioden. Det vil danne et godt grunnlag for det fusjonerte NTNU. Langtidsbudsjett for det fusjonerte NTNU vil bli lagt frem for styret i forbindelse med årsregnskap 2015, i mars 2016.

4. Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) - 2. tertial

Prosjekter eller aktiviteter som ikke er fullfinansiert over NTNUs grunnbevilgning fra KD defineres enten som bidrags- eller oppdragsfinansiert aktivitet. Med bidragsfinansiert aktivitet menes prosjekter hvor NTNU henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder, uten krav til leveranser (uten motytelse) ved avtale/kontraktsinngåelse. Med oppdragsfinansiert aktivitet menes prosjekter NTNU utfører mot vederlag (betaling) fra ekstern(e) oppdragsgiver(e), og med krav til leveranser ved avtale/ kontraktsinngåelse.

Totalregnskapsføring av all bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) er implementert ved NTNU. Dette innebærer at NTNUs bidragsprosjekter skal ha regnskap med alle direkte og indirekte kostnader inkludert NTNUs egenandel.

Norges Forskningsråd (NFR) er største finansieringskilde i NTNUs bidragsfinansierte forskning. De andre store finansieringskildene er næringslivet, EU og andre offentlige aktører i Norge. Oppdragsporteføljen består i stor grad av samarbeid mot næringslivet.

Den eksternfinansierte virksomheten er viktig for NTNU, da det gir et grunnlag for større fagmiljøer og mer forskning, og gjennom det bidrar til at NTNU kan nå sine strategiske mål. Inntekter fra den eksternfinansierte virksomheten har de senere årene utgjort totalt ca. 1/4 av NTNUs driftsinntekter, dvs. drøyt 1,5 mrd. kr i 2014.

4.1 Utvikling av BOA-aktivitet

Pr 2. tertial ser vi en positiv utvikling i BOA-aktiviteten med NTNU, med en realvekst på ca. 8,5 % mot samme periode i fjor.

Tabellen under viser BOA-utvikling pr 2. tertial de tre siste år. En utdyping knyttet til de ulike finansieringskategoriene følger under.

	2T 2013	2T 2014	2T 2015
NFR	343 661	379 154	406 376
EU	35 749	49 156	55 109
Andre bidrag	427 114	408 222	478 968
Oppdrag	74 993	57 319	58 149
BOA	881 517	893 852	998 601

Tabell 2: Utvikling av BOA-porteføljen pr. 2 tertial siste 3 år (tall i tusen)

4.2 NFR-finansiert aktivitet

Tabellen viser at NFR-finansiert aktivitet har hatt en realvekst med ca. 4 % sammenlignet med samme periode i fjor. Flere fakulteter rapporterer om god utvikling i porteføljen av NFR-finansierte prosjekter. Økende aktivitet på nye NFR-finansierte sentre og god uttelling innenfor flere andre NFR-programmer i 2014 har vært med å øke aktiviteten så langt i år sammenlignet med samme periode i fjor.

Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT) og Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) rapporterer om en spesielt god utvikling, og forventer begge en betydelig vekst i NFR-finansiert aktivitet i 2015.

Det har generelt vært en positiv utvikling i NFR-porteføljen den senere tiden. Fire nye SFF-senter (Senter for fremragende forskning, innvilget i 2013) er i gang og forventes fortsatt å ha en opptrappende aktivitet i 2015. Fem nye SFI-senter (Senter for forskningsdrevet innovasjon) er også under innfasing ved NTNU, og ytterligere ni nye SFI-senter hvor NTNU er med som partner, er i startfasen.

Total NFR-finansiert aktivitet i 2014 var 642 mill kr. Prognose for NFR-aktivitet i 2015 er en realøkning på mellom 2,5 og 6 %, dvs. en omsetning i størrelsesorden 680-700 mill.kr.

4.3 EU-finansiert aktivitet

Tallene pr 2. tertial viser en vekst i den EU-finansierte aktiviteten ved NTNU sammenlignet med samme periode i fjor. Denne veksten er i hovedsak knyttet til en positiv utvikling i EU-aktiviteten ved NT-fakultetet.

I 2014 var aktivitet finansiert av EU ca. 47 % høyere enn året før ved NTNU. Dette skyldtes i stor grad god uttelling på søknader på slutten av EUs 7. rammeprogram, med oppstart av mange nye prosjekter i slutten av 2013/starten av 2014.

Hittil har NTNU fått færre tilslag enn forventet i det nye rammeprogrammet, Horisont 2020. Tilslagsprosenten har gått ned fra 20 % i 7. rammeprogram til 10 % så langt i Horisont 2020. Lavere tilslagsprosent i det nye rammeprogrammet er for øvrig en trend som er gjennomgående for de fleste universiteter i Europa, og ikke særskilt for NTNU, da antall søknader har økt vesentlig og konkurransen generelt blitt hardere.

Med bakgrunn i en noe lav uttelling på søknader mot Horisont 2020 så langt, forventer de fleste fakultetene en utflating av veksten innenfor EU-finansiert aktivitet i år, og et aktivitetsnivå ca. på samme nivå som i fjor. Det arbeides målbevisst for å heve søknadskvaliteten og motivere flere til å søke EU-prosjekter.

Total EU-finansiert aktivitet i 2014 var 98,5 mill.kr. Prognose for 2015 er anslagsvis 100-105 mill kr.

4.4 Andre bidrag

Andre bidrag er knyttet til aktivitet med finansiering fra randsonevirksomhet, stat, næringslivet eller andre private eller offentlige aktører.

Tabellen under viser utvikling i denne type aktivitet sammenlignet med samme periode de to foregående år.

	2013	2014	2015
Randsone	125 154	128 075	136 110
Næringsliv og private	158 527	114 002	158 882
Stat	66 730	74 480	73 425
Kurs og konferanser, ideelle org og fond etc.	76 703	91 664	110 551
Totalt andre bidrag	427 114	408 222	478 968

Tabell 3: Utvikling av andre bidrag pr. 2 tertial siste 3 år (tall i tusen)

Randsoneaktivitet er i hovedsak knyttet til aktivitet finansiert av Helse Midt-Norge (HMN). Denne aktiviteten har hatt en jevn vekst de senere årene, men antas i år å flate ut etter 2015.

Aktivitet finansiert av næringsliv og private hadde en betydelig nedgang fra 2013 til 2014. Per 2. tertial er aktiviteten igjen på samme nivå som i 2013, og IVT, som er det fakultetet med mest aktivitet finansiert av næringslivet, forventer på årsbasis en sterk økning i denne kategorien i 2015. Som eier av en ny SFI, og deltakende part i ytterligere åtte nye SFI-senter, forventes videre vekst i bidragsaktiviteten og samarbeidet med næringslivet ved IVT. Flere andre større prosjekt har også kommet i gang.

Innenfor den siste kategorien, kurs og konferanser etc., antas veksten hittil i år sammenlignet med fjorår i stor grad å være en periodiseringseffekt, og aktivitet forventes på årsbasis å bli på nivå med 2014.

Totalt sett var aktiviteten knyttet til andre bidrag 672 mill.kr i 2014. Prognosen for 2015 tilsier en omsetning i størrelsesorden 755-775 mill.kr.

4.5 Oppdrag

Når det gjelder oppdragsvirksomheten, er den hittil i år på samme nivå som i fjor. Vitenskapsmuseet, som er en av enhetene med størst oppdragsportefølje, har en vekst så langt i år og forventer også en økning totalt sett for året. Ved de øvrige enhetene forventer noen en liten reduksjon av aktiviteten, andre et uendret nivå sammenlignet med fjoråret.

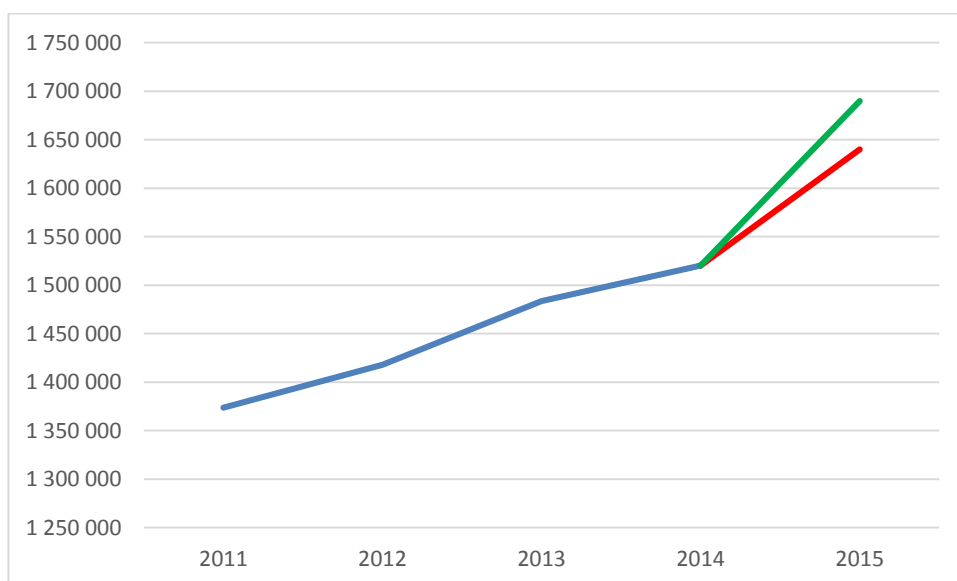
Sintef og Statoil har over flere år vært de største enkeltkundene innen oppdragsvirksomheten. Andre næringslivsaktører med betydelige tilskudd de siste par årene har vært Norske Shell, Siemens, Det Norske Veritas og Statkraft. Ellers har mye av oppdragsaktiviteten også vært utført for offentlige aktører som utdanningsdirektorat, fylkesmenn, fylkeskommuner, Statens Vegvesen og riksantikvaren.

Vitenskapsmuseet (VM) er den enheten ved NTNU som har størst andel oppdragsaktivitet. Rundt 70 % av BOA-aktiviteten ved museet er oppdragsaktivitet. Totalt for hele NTNU er dette tallet ca. 6-7 %.

I 2014 var totalt oppdragsaktivitet 107 mill.kr. Prognose for 2015 tilsier en omsetning på 105-110 mill.kr.

4.6 BOA Prognose 2015

Grafen under viser utvikling på BOA-aktiviteten de siste fire årene. Siden 2011 har BOA-omsetningen i snitt økt med litt mer enn årlig pris- og lønnsvekst pr år.

Figur 2: Utvikling BOA-aktivitet siste fire år, med prognosespenn for 2015 (tall i tusen)

Prognosen for 2015 tilsier pr 2. tertial en vesentlig vekst i BOA-aktiviteten. Som tidligere nevnt er det spesielt innenfor NFR og Andre bidrag at det er forventet en betydelig vekst i år. Denne utviklingen er gjennomgående for de fleste fakultet.

IVT og NT er de fakultetene som forventer den største veksten i BOA-porteføljen i år, både prosentvis og i faktiske kroner.

Oppsummert antas total BOA-omsetning i 2015 å bli i intervallet 1640-1690 mill. kr. Justert for pris- og lønnsvekst tilsier dette en aktivitetsøkning på 4-8% sammenlignet med 2014.

5. Omtale av eksterntregnskapet med tilhørende lederkommentarer

5.1 Avleggelse av tertialregnskap

Hvert tertial avlegges regnskapet til Kunnskapsdepartementet og til statsregnskapet. Regnskapet skal avlegges i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS) og departementets krav til oppstilling og presentasjon.

5.2 Eksterntregnskapet

Formålet med dette kapitlet er å gi styret utfyllende kommentarer knyttet til det avlagte regnskap for 2. tertial 2015 i vedlegg 3.

Tertialregnskapet er avlagt i samsvar med de statlige regnskapsstandarder (SRS) og er utarbeidet i henhold til gjeldende krav om oppstilling og presentasjon. Regnskapet pr. 31.08.2015 gir etter Rektors mening et riktig bilde av resultatet pr. 2. tertial og den økonomiske stillingen pr. 31.08.2015.

I det videre vises til vedlagte regnskap pr. 2 tertial 2015, bestående av resultat- balanseregnskap og kontantstrømanalyse med tilhørende noter (note 1,5,8, 15 og 21).

Resultatregnskapet

Resultatregnskapet gir uttrykk for den økonomiske utviklingen i 2015 fram til 31.08.

Driftsinntektene er på 3 929 mill. kr pr. 31.08.2015. Inntektene har økt med 101 mill.kr. (3 %) sammenliknet med samme periode i fjor. Inntektene er spesifisert i note 1.

Tabellen nedenfor viser en forholdsmessig utvikling mellom bevilgningsinntekter og andre inntekter i 2. tertial de siste 3 år.

	2015	2014	2013
Bevilgninger	71 %	74 %	72 %
Andre inntekter	29 %	26 %	28 %

Tabell 1: Fordeling av inntekter pr.2. tertial de siste 3 år.

Driftskostnadene er på 3 852 mill.kr. pr. 31.08.2015. Driftskostnadene har økt totalt med 185 mill. kr. (5%) sammenliknet med samme periode i fjor, hvorav lønn og sosiale har økt med 139 mill. kr., andre driftskostnader er økt med 82 mill. kr og avskrivninger er redusert med 36 mill. kr. Tabellen nedenfor viser en forholdsmessig utvikling i driftskostnader i 2. tertial de siste 3 år.

	2015	2014	2013
Lønn og sosiale kostnader	64 %	64 %	64 %
Andre driftskostnader	26 %	25 %	25 %
Avskrivninger	10 %	11 %	11 %

Tabell 2: Fordeling mellom ulike kostnadsgrupper pr. 2. tertial de siste 3 år

Som vi ser er det ingen vesentlig endring i den prosentvise fordelingen mellom de ulike kostnadsgrupper.

Tabellen nedenfor viser lønnskostnader og antall årsverk i 2. tertial de siste 3 år.

	2015	2014	2013
Lønnskostnader (mill.kr)	2 476	2 337	2 236
Antall årsverk	5 343	5 141	5 077

Tabell 3: Lønnskostnader og antall årsverk pr.2. tertial de siste 3 år

Antall årsverk er økt med 202 i forhold til samme periode fjor. Størst endring er det innen rekrutteringsstillinger som har økt med 81,9 årsverk, hvorav 34,2 årsverk er postdoktorstillinger og 47,7 årsverk er stipendiatstillinger.

Undervisnings- og forskerstillinger har økt med 57,3 årsverk, mens ingeniørstillinger har økt med 32 årsverk siden samme tidspunkt i fjor. De øvrige stillingsgruppene har mindre endringer.

Kostnadene knyttet til avskrivninger er 378 mill. kr pr 2. tertial, hvorav 238 mill. kr gjelder bygninger. Tilgang i anleggsmidler i 2015, dvs. investeringer i varige driftsmidler er 316 mill. kr. Anlegg under utførelse er økt med i perioden med 1 mill. kr. og utgjør totalt 589 mill. kr. pr 31.08.2015

Regnskapet pr. 31.08. viser et underskudd på 9,2 mill. kr. Underskuddet skyldes nedskrivning av aksjer på 11,7 mill kr (Lifandis AS), mens overskuddet fra den oppdragsfinansierte virksomheten er på 2,5 mill kr. Periodens underskudd på 9,2 mill kr. er overført annen opptjent virksomhetskapskapital.

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet gir uttrykk for verdien av eiendelene pr. 31.08.15 og hvordan disse er finansiert gjennom gjeld og egenkapital.

Opptjent virksomhetskapskapital tilsvarer resultat fra den oppdragsfinansierte virksomheten redusert med nedskrivning av aksjer og utgjør 181 mill.kr, fordelt henholdsvis mellom aksjer (bundet kapital) 64 mill.kr og annen virksomhetskapskapital 117 mill.kr. Av dette er 92 mill.kr. virksomhetskapskapital ved enhetene.

Alle ubrukte midler knyttet til bevilgninger skal avsettes i balanseregnskapet som en langsiktig forpliktelse. Ubrukte midler tilknyttet bevilgninger er pr. 31.08. 395 mill. kr. Note 15 til regnskapet inneholder utfyllende informasjon om innholdet i avsetningen. Det er totalt sett en økning i avsetning på 74 mill. kr. fra 31.12.14.

Forskuddsinnbetalte midler til bidragsprosjekt, inkl. NFR, skal avsettes i balansen og inntektsføres i takt med aktiviteten. Pr. 31.08.15 er det avsatt 645 mill. kr i balansen som forskuddsinnbetalinger. Av dette utgjør innbetalte bidrag fra NFR 165 mill.kr og næringsliv/private aktører 87 mill.kr. Forskudd fra EU utgjør 97 mill. kr og forskudd fra statlige er på 176 mill. kr. Det ligger en forventning om at disse postene reduseres i takt med den planlagte økte aktiviteten i bidragsprosjektene.

Vedlegg 1: Status indikatorer

Vedlegg 2: [Regnskap](#) pr 2. tertial 2015 med tilhørende [lederkommentarer](#)

Vedlegg 1 Status indikatorer

Den langsiktige utviklingen innen hvert virksomhetsområde og effekten av iverksatte tiltak følges ved hjelp av noen utvalgte indikatorer. For de fleste av indikatorene ble det rapportert om status ved utgangen av 2014 i Årsrapporten til KD. For indikatorene som har ny informasjon fremlegges denne.

Forskning og kunstnerisk virksomhet	Indikator	Status per 2. tertial 2015, evt prognose for årsresultat 2015.
	Antall publikasjoner på nivå 2.	Rapporteres én gang i året. Endelige tall for 2015 vil foreligge til 1. tertialsrapport 2016.
	Antall ph.d.grader.	Prognose for 2015: 357-365 ph.d.-grader. Dette innebærer en svak nedgang sammenlignet med de 3 foregående år, som forventet.
	Antall søknader til EUs rammeprogram evaluert over terskelverdien.	Data fra Forskningsrådet per juli 2015 viser at antall søknader vurdert over terskel er 127 av 209, det vil si 60,7 % eller 2,7 prosentpoeng høyere enn ved 1. tertial. Dette er på linje med hva NTNU har hatt i 7RP, men vi har ambisjoner om å styrke søknadskvaliteten vesentlig i H2020. Det er også helt nødvendig i lys av større konkurranse om tildelinger. Per juli har NTNU (ifølge databasen eCorda) fått innvilget 21 prosjekter, men det ligger inne 39 prosjekter på NTNU totalt pr. 15 september (ifølge EUs "Participant Portal").
	NTNUs andel av de norske universitetenes prosjektdeltagelse i EUs rammeprogrammer.	NTNUs andel av de norske universitetenes prosjekt-deltakelser i H2020 per juli 2015 var 27,6 % (21 av 76), eller 1,6 prosentpoeng høyere enn ved 1. tertial. Dette er en liten forbedring siden sist, men slik rammeprogrammet er innrettet, bør NTNU være posisjonert til å ha en enda høyere andel.
	Inntekter fra Horisont 2020 i perioden 2014 – 2020.	<p>Inntekter (kontraktsbeløp) per juli 2015 er M€ 9,0, dette vil si vel 80 MNOK. Dette er en økning på ca. 20 MNOK, og er fortsatt betydelig under det vi trenger for å oppnå målet om 1 milliard kroner i løpet av hele rammeprogrammets varighet.</p> <p>De uoffisielle tallene ser noe bedre ut. Det er noen store prosjekter som ikke er kommet med i juli-statistikken fra eCorda, blant annet ett koordinert prosjekt i miljøprogrammet, hvor inntekten til NTNU alene er på nesten 3 M€, dvs. vel 27 MNOK.</p> <p>I tillegg er det 16 prosjekter som har kommet til siden juli, hvor de fleste ennå er i kontraktforberedelsesfasen. Stipulert inntekt fra disse summerer seg til vel 50 MNOK, slik at vi samlet sett, pr. 15. september har en inntekt fra H2020 på godt over 150 MNOK.</p>

Utdanning og læringsmiljø	Indikator	Status per 2. tertial 2015, evt prognose for årsresultat 2015.
	Antall studenter som oppnår en grad i forhold til antall studenter tatt opp normert antall år tidligere ¹ .	(Beregnes når helårstall blir tilgjengelige.)
	Inntakskvalitet: Gjennomsnittlig karakterpoeng uten tilleggspoeng for studenter tatt opp fra videregående skole til grunnutdanning.	<p>(Offisielle tall på denne indikatoren kommer 15/10.)</p> <p>Om opptakskrav høsten 2015: NTNU er svært fornøyd med årets opptak. Rekordstor søkning gjorde at det var vanskelig å komme inn på flere av de mest populære studieprogrammene ved NTNU. Noen eksempler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medisin er programmet ved NTNU med høyest krav, det ligger på 67 poeng ved ordinært opptak (60,4 poeng for førstegangs-

¹ Denne indikatoren gjelder masternivå, det jobbes med å få på plass et tallgrunnlag som gjør at dette også kan beregnes for bachelornivå.

		<p>vitnemål). NTNUs krav til førstegangsvitnemål er det høyeste i landet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kravet for å komme inn på profesjonsstudiet i psykologi steg til 64,5 for ordinært opptak (56,4 for førstegangsvitnemål) - For å komme inn på arkitektstudiet steg kravet fra 56,9 poeng ved ordinært opptak i fjor og 58,4 poeng i år (hhv 53,0 og 53,6 poeng for førstegangsvitnemål) - Opptakskravene går opp for lektorprogrammene i geografi, engelsk og nordisk. - Selv om NTNU ble tildelt 50 nye teknologiplasser i år har opptakskravene ved flere av teknologiprogrammene gått opp: Dette gjelder datateknikk, kommunikasjonsteknologi, kybernetikk og robotikk, elektronisk systemdesign, bygg- og miljøteknikk og nanoteknologi. <p>Teknologifaget i landet med høyest krav til poengsum er Industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU der kravet ved ordinært opptak er på 64 poeng (60, 6 for førstegangsvitnemål). Nummer to på denne lista er Nanoteknologi ved NTNU der kravet var 63 poeng for ordinært opptak (62,2 poeng for førstegangsvitnemål).</p>
	Antall kandidater som har fullført masterutdanning eller profesjonsutdanning.	(Rapporteres når helårstall blir tilgjengelige.)

<i>Nyskaping</i>	<i>Indikator</i>	<i>Status per 2. tertial 2015, evt prognose for årsresultat 2015.</i>
	Antall idéer til TTO fra fagmiljøene.	TTO har registrert 67 ideer fra ansatte så langt i år. Dette er omtrent som forventet (ca 100 nye ideer fra fagmiljøene per år).
	Antall bedriftsetableringer og lisensieringer, herunder antall etablerte studentbedrifter.	TTO har registrert 17 «deals» så langt i år.
	Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom NFR, EU og andre statsbidrag.	Aktiviteten innenfor denne kategorien har vært 450 mill.kr pr 2.tertial

<i>Formidling og kommunikasjon</i>	<i>Indikator</i>	<i>Status per 2. tertial 2015, evt prognose for årsresultat 2015.</i>
	Antall registreringer i Cristin innen allmennrettet og brukerrettet formidling.	(Ikke ny info)
	Plasseringen for NTNUs web i DIFIs årlige rangering av offentlige norske nettsteder.	(Ikke ny info) ²

<i>Ledelse, medvirkning og ressurser</i>	<i>Indikator</i>	<i>Status per 2. tertial 2015, evt prognose for årsresultat 2015.</i>
	Ansattetilfredshet målt gjennom en ny arbeidsmiljøundersøkelse.	(Ikke ny info)
	Antall meldte og lukkede HMS-avvik.	Det er meldt inn 166 avvik i 2.tertial 2015. Dette er en nedgang på 88 avvik sammenlignet med samme periode i fjor. Det er vanskelig å si om

² DIFI er i ferd med å gjøre om hele sitt kriteriesett. De lager nå en ny undersøkelse kalt "Kvalitet på nett", som blir en sammenslåing av tidligere kriteriesett for kvalitet på nettsteder og kvalitet på digitale tjenester. Testperioden for den nye undersøkelsen vil vare fra august 2015 til mai 2016. Det vil antagelig bety at resultater først kommer neste høst (i 2016).

		nedgangen skyldes effekt av iverksatte tiltak eller endring i rapportering, alternativt en kombinasjon av disse. Enhetene med størst endring følger opp utviklingen.
	Energiforbruk.	(Ikke ny info)

